

CỔNG HIẾN CỦA CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH VỀ MỘT NHÀ NƯỚC KIỂU MỚI Ở VIỆT NAM

Đại tá, Th.sĩ LÊ HUY BÌNH

Khoa tư tưởng Hồ Chí Minh, Học viện Chính trị quân sự

Chủ tịch Hồ Chí Minh là người khai sinh nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà - Nhà nước dân chủ nhân dân đầu tiên ở Đông Nam Á - một nhà nước của dân, do dân, vì dân, do Đảng của giai cấp công nhân lãnh đạo. Người lựa chọn và thiết kế xây dựng một Nhà nước kiểu mới ở Việt Nam đã tạo nên những giá trị lý luận và thực tiễn to lớn trong quá trình xây dựng nhà nước ta 60 năm qua, soi sáng sự nghiệp xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam trong thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước hiện nay.

Năm 1911; trước sự thất bại của các phong trào yêu nước và cảnh ngộ nhân dân ta bị đoạ dày đau khổ dưới ách thống trị của thực dân phong kiến, Nguyễn Ái Quốc đã quyết chí ra đi tìm con đường cứu nước, cứu dân. Người đã đi nhiều nơi, đến nhiều nước, nghiên cứu nhiều cuộc cách mạng và nhiều kiểu nhà nước trên thế giới, đặc biệt là mô hình

Nhà nước tư sản Mỹ, Pháp. Người đã phát hiện ra rằng, sau những lời hoa mỹ về quyền bình đẳng, quyền sống, quyền tự do, quyền mưu cầu hạnh phúc của Tuyên ngôn độc lập 1776 là sự bất bình đẳng, nghèo đói, nạn phân biệt chủng tộc, bất công và tàn bạo, nhất là đối với những người da đen. Người viết: "Trong lời Tuyên ngôn của Mỹ có câu rằng: "Giời sinh ra ai cũng có quyền tự do, quyền giữ tính mệnh của mình, quyền làm ăn cho sung sướng. . . Hễ Chính phủ nào mà có hại cho dân chúng, thì dân chúng phải đập đổ Chính phủ ấy đi, và gây nên Chính phủ khác... Nhưng bây giờ Chính phủ Mỹ lại không muốn ai nói đến cách mệnh, ai đụng đến Chính phủ"(1). Còn đối với cách mệnh và nhà nước tư sản Pháp, Người phê phán: "Tư bản nó dùng chữ Tự do, Bình đẳng, Đồng bào, để lừa dân,... tiếng là cộng hoà dân chủ, kỳ thực trong thì nó tước lộc công nông, ngoài thì nó áp bức thuộc địa"(2). Theo Người, trong thế giới bây giờ

chỉ có cách mạng Nga là đã thành công và thành công đến nơi, nghĩa là dân chúng được hưởng cái hạnh phúc tự do, bình đẳng thật, không phải tự do bình đẳng giả dối như đế quốc chủ nghĩa Pháp khoe khoang bên An Nam. Cách mạng Nga đã đuổi được vua, tư bản, địa chủ rồi, lại ra sức cho công nông các nước và dân tộc bị áp bức các thuộc địa làm cách mệnh để đập đổ tất cả đế quốc chủ nghĩa trên thế giới. Sau khi đến Liên Xô, Người đã tìm thấy một mô hình nhà nước kiểu mới, để rồi mong muốn ở Việt Nam sớm có được một kiểu nhà nước như vậy. Người ca ngợi: "Đảng Cộng sản cầm quyền, tổ chức ra chính phủ công, nông, binh, phát đất ruộng cho dân cày, giao công xưởng cho thợ thuyền,... ra sức tổ chức kinh tế mới, để thực hành chủ nghĩa thế giới đại đồng"(3). Đầu năm 1930, khi Đảng Cộng sản Việt Nam ra đời, trong Chánh cương vắn tắt do Người khởi thảo đã nêu lên nội dung quan trọng là dựng ra chính

phủ công, nông, binh. Đến năm 1941, sau gần 30 năm hoạt động ở nước ngoài trở về nước trực tiếp lãnh đạo cách mạng, Hồ Chí Minh chủ trì Hội nghị Trung ương lần thứ tám (5 - 1941), hoàn chỉnh chủ trương chuyển hướng chỉ đạo chiến lược và sách lược, đề ra Chương trình Việt Minh và nêu rõ: "Sau khi đánh đổ đế quốc Pháp, Nhật, sẽ thành lập một Chính phủ nhân dân của Việt Nam dân chủ cộng hoà. . . Chính phủ ấy do quốc dân đại hội cử ra"(4). Khi thời cơ giải phóng dân tộc đã đến gần, trong Thư gửi đồng bào toàn quốc (10-1944), Người xác định: trước hết cần có một Chính phủ đại biểu cho sự chân thành đoàn kết và hành động nhất trí của toàn thể quốc dân, gồm các đảng phái cách mệnh, các đoàn thể ái quốc trong nước bầu cử ra. Theo Người: "Một cơ cấu như thế mới đủ lực lượng và oai tín, trong thì lãnh đạo công việc cứu quốc, kiến quốc, ngoài thì giao thiệp với các hữu bang"(5). Từ mô hình nhà nước công, nông, binh chuyển sang mô hình nhà nước đại biểu cho khối đoàn kết của toàn thể quốc dân là một bước chuyển sáng suốt của Hồ Chí Minh, phản ánh sâu sắc đặc thù của thực tiễn đất nước và dân tộc, phù hợp với sự chuyển hướng chiến lược và sách lược của cách mạng Việt Nam.

Vấn đề cơ bản của một chính quyền là ở chỗ nó thuộc về ai, phục vụ quyền lợi cho ai. Cách mạng Tháng Tám thành công, trên cương vị là người đứng đầu Chính phủ lâm thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh đặc biệt quan tâm chăm lo xây dựng Nhà nước Việt Nam mới. Ngay trong phiên họp đầu tiên của Chính phủ (3-9-1945), Người nêu lên một trong những nhiệm vụ cấp bách trước mắt là phải tổ chức càng sớm càng hay việc Tổng tuyển cử bầu Quốc hội, cơ quan đại diện tối cao của các tầng lớp nhân dân Việt Nam. Bởi vì theo Người: "Chúng ta đã hy sinh làm cách mệnh, thì nên làm cho đến nơi, nghĩa là làm sao cách mệnh rồi thì quyền giao cho dân chúng số nhiều, chớ để trong tay một bọn ít người. Thế mới khỏi hy sinh nhiều lần, thế dân chúng mới được hạnh phúc"(6). Trong chủ trương xây dựng Nhà nước mới Việt Nam, Người xác định: nước ta là nước dân chủ, bao nhiêu lợi ích đều vì dân, bao nhiêu quyền hạn đều của dân, chính quyền từ xã đến Chính phủ Trung ương đều do dân cử ra...

Để xây dựng Nhà nước Việt Nam mới, thực sự là của dân, do dân, vì dân, không ngừng nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý của nhà nước đối với xã hội và nâng cao mọi mặt đời sống của nhân dân, Hồ Chí Minh

đòi hỏi phải thường xuyên chấn chỉnh bộ máy từ dưới lên, từ trên xuống, để bảo đảm cho nó trong sạch vững mạnh. Người có yêu cầu rất cao đối với đội ngũ cán bộ chính quyền từ Trung ương đến các cấp địa phương. Đội ngũ này phải có phẩm chất và năng lực đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ được giao. Có đạo đức cần, kiệm, liêm, chính, chí công, vô tư, có tri thức và học thức, nắm vững lý luận, sâu sát thực tế, có lý trí vững chắc, tình cảm trong sáng, gương mẫu trong lời nói và việc làm. Hồ Chí Minh thường nhắc nhở cán bộ, viên chức nhà nước: Việc gì có lợi cho dân, ta phải hết sức làm, việc gì có hại đến dân, ta phải hết sức tránh. Người phê phán những "vị đại diện" đã lạm quyền lực cá nhân ở một số cán bộ nhà nước, sinh ra cửa quyền, hách dịch với dân, "Cậy thế mình ở trong ban này, ban nọ, rồi ngang tàng phóng túng, muốn sao được vậy, coi khinh dư luận, không nghĩ đến dân, quên rằng dân bầu mình ra để làm việc cho dân, chứ không phải để cậy thế với dân"(7). Bản thân Hồ Chí Minh, suốt 24 năm liền trên cương vị Chủ tịch nước, Người luôn nêu tấm gương trong sáng, mẫu mực phụng sự Tổ quốc và nhân dân.

60 năm qua, dưới ánh sáng tư tưởng Hồ Chí Minh

(Xem tiếp trang 19)

1- Tạo lập môi trường thuận lợi về thể chế và tâm lý xã hội cho kinh tế tập thể phát triển, bao gồm môi trường thể chế và môi trường tâm lý xã hội

2- Thực hiện chính sách hỗ trợ, khuyến khích phát triển kinh tế tập thể theo Nghị định 88/2005/NĐ-CP, ngày 11 tháng 7 năm 2005 của Chính phủ về một số chính sách hỗ trợ, khuyến khích phát triển hợp tác xã.

3- Tăng cường sự lãnh đạo của các cấp uỷ Đảng, vai trò của quản lý nhà nước và các đoàn thể, trong đó có Liên minh hợp tác xã đối với kinh tế tập thể.

4- Tiếp tục tăng cường

công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ quản lý hợp tác xã và xã viên làm công tác chuyên môn nghiệp vụ của hợp tác xã, đào tạo đại học chính quy về hợp tác xã ở nước ta.

5- Tăng cường hợp tác quốc tế về kinh tế tập thể để tranh thủ các nguồn lực quốc tế cho khu vực kinh tế này.

Các giải pháp lớn và hỗ trợ phát triển kinh tế tập thể được thực hiện thông qua Chương trình hỗ trợ phát triển khu vực kinh tế tập thể mang tính đồng bộ, thực hiện nhất quán từ Trung ương tới cơ sở và có tính liên tục

cho một số năm.

Phát triển kinh tế tập thể là sự nghiệp lớn của toàn Đảng, toàn dân, đòi hỏi sự nỗ lực, phấn đấu của tất cả cấp uỷ Đảng, chính quyền, các tổ chức chính trị, kinh tế, xã hội, nghề nghiệp, các tổ chức kinh tế và nhất là của các tổ chức kinh tế hợp tác và từng hộ gia đình. Với sự chỉ đạo, lãnh đạo sáng suốt của các cấp uỷ Đảng và chính quyền các cấp, kinh tế tập thể chắc chắn sẽ phát triển vững chắc, đóng góp quan trọng cho sự nghiệp công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước. ■

CỔNG HIẾN CỦA...

(Tiếp theo trang 14)

và sự lãnh đạo của Đảng, Nhà nước ta từ khi ra đời đến nay đã không ngừng được hoàn thiện và luôn thực sự là Nhà nước của dân, do dân, vì dân, từng bước nâng cao đời sống vật chất và tinh thần của mọi tầng lớp nhân dân. Công lao đó thuộc về Chủ tịch Hồ Chí Minh, về Đảng Cộng sản Việt Nam và các thế hệ người Việt Nam xây đắp, tạo dựng. Tuy nhiên, trước yêu cầu mới của sự nghiệp xây dựng, phát triển đất nước trong thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hoá, hiện đại hoá; trước thực trạng, hiệu lực và hiệu quả quản lý điều hành còn thấp; đặc biệt là một bộ phận cán bộ, viên chức nhà nước tham nhũng, xa dân, vi phạm dân chủ,... cùng với sự chống phá của các thế lực thù địch, càng đòi hỏi Đảng, Nhà nước ta phải tiếp

tục quán triệt sâu sắc, thực hiện đầy đủ sáng tạo tư tưởng Hồ Chí Minh về nhà nước để xây dựng Nhà nước ta thực sự trong sạch vững mạnh. Tạo chuyển biến rõ rệt và phát huy dân chủ đi đôi với tăng cường pháp chế xã hội chủ nghĩa, đảm bảo thật sự tôn trọng quyền làm chủ của nhân dân. Cải cách và kiện toàn bộ máy hành chính nhà nước, xây dựng một nền hành chính dân chủ, trong sạch vững mạnh; tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với nhà nước, gắn xây dựng, chỉnh đốn Đảng với cải cách bộ máy hành chính nhà nước. Thực hiện tốt những vấn đề cơ bản trên sẽ góp phần đưa đất nước ta vững bước trên con đường phát triển công nghiệp hoá, hiện đại hoá. ■

(1),(2),(3),(6) Hồ Chí Minh, Toàn tập, t.2, Nxb CTQG, H, 2002, tr.270, 274, 280, 270.

(4) ĐCSVN, Văn kiện Đảng, Toàn tập, Nxb CTQG, H, 2000, t.7, tr.150.

(5) Sđd, t.3, tr.505.

(7) Hồ Chí Minh, Sđd, t.4, tr.57.